

SKAŅU OPERATORA PROFESIJAS STANDARTS

1. Profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
Skaņu operators	Trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis (3. PKL) (atbilst ceturtajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (4. LKI))
2. Profesionālās kvalifikācijas prasības	
Profesijas specializācijas: Nav.	
Saistītās profesijas, kvalifikācijas līmenis: Nav.	
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu kopsavilkums	
<p>Skaņu operators nodrošina pasākumu apskaņošanu, veic skaņas ierakstīšanu, sagatavoto audio materiālu (mūzikas, balss, skaņu efektu) atskaņošanu, veic elektroniskās aparatūras izvietojumu, strādā ar mikrofoniem, skaņas pastiprinātājiem, skaņu pultīm un skaņu ieraksta iekārtām, nosaka skaņu ieraksta iekārtu gatavību un atbilstību dotajam uzdevumam.</p> <p>Skaņu operators strādā kultūras institūcijās (teātrī, kino, televīzijā), uzņēmumos vai kā pašnodarbināta persona, plānojot un nodrošinot apskaņošanas un audio materiālu atskaņošanas tehniskos risinājumus atbilstoši pasākuma norisei un specifikai.</p> <p>Skaņu operatora pienākumi un uzdevumi:</p> <p>3.1. Darba uzdevuma apzināšana un plānošana:</p> <ul style="list-style-type: none">– noskaidrot darba uzdevumu;– izvērtēt vidi atbilstoši darba uzdevumam;– plānot skaņu tehnikas resursus;– izvērtēt ar darba uzdevuma izpildi saistītos riskus;– noskaidrot pieejamo elektrisko jaudu. <p>3.2. Skaņu tehnikas sagatavošana:</p> <ul style="list-style-type: none">– sagatavot skaņu tehniku un nepieciešamās palīgierīces, papildaprīkojumu darbam;– pārbaudīt skaņu tehnikas gatavību darbam;– sagatavot skaņu tehniku transportēšanai;– pārliecināties par skaņu tehnikas nogādāšanu un gatavību darbam pēc transportēšanas. <p>3.3. Skaņu tehnikas uzstādīšana un pārbaudīšana:</p> <ul style="list-style-type: none">– nodrošināt skaņu pults saslēgšanu ar skaņas avotiem;– nodrošināt atbilstošus mikrofonus darba uzdevuma izpildei;– izvietot skandas un skaņas kontroles monitorus atbilstoši iecerei;– izmantot nepieciešamās papildierīces un papildaprīkojumu;– sagatavot skaņas pulti darba uzsākšanai. <p>3.4. Skaņas ierakstīšana, atskaņošana un apskaņošana:</p> <ul style="list-style-type: none">– lietot skaņu ierakstam paredzētās ierīces;– lietot atskaņošanas procesam paredzētās ierīces;	

- lietot apskaņošanai paredzētās iekārtas;
- veikt nepieciešamās skaņas regulācijas muzikāli - mākslinieciski augstvērtīgam kopējam skaņējumam;
- kontrolēt skaņu ieraksta kvalitāti;
- kontrolēt bezvadu mikroфона raidītāja un uztvērēja jūtības līmeņus.

3.5. Skaņu ieraksta apstrāde un pēcstrāde:

- veikt izmantojamā skaņu ieraksta materiāla atlasī;
- sagatavot skaņu ieraksta materiālus apstrādei;
- apstrādāt skaņas kvalitāti un tās līmeni;
- sagatavot audio failu darba uzsākšanai.

3.6. Darba un vides aizsardzības noteikumu ievērošana:

- ievērot darba aizsardzības noteikumus;
- ievērot ugunsdrošības noteikumus;
- ievērot elektrodrošības noteikumus;
- ievērot vides aizsardzības prasības.

3.7. Profesionālās darbības pamatprincipu īstenošana:

- lietot valsts valodu;
- lietot vienu svešvalodu;
- lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas;
- sazināties ar pasūtītāju un sadarbības partneriem;
- sadarboties ar darba komandu un citiem dienestiem vai institūcijām;
- risināt konfliktsituācijas;
- ievērot darba tiesisko attiecību normas;
- ievērot Autortiesību likumu;
- plānot darba finanšu izmaksas;
- plānot darba laiku;
- veikt preventīvos pasākumus iespējamo risku novēršanai darba procesā;
- vadīt komandas darbu;
- pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.

**4. Profesionālās darbības pamatzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.1.	Noskaidrot darba uzdevumu.	<p>Analizēt saņemto uzdevumu darba procesam.</p> <p>Noskaidrot skaņas aparatūras izvietojuma nianšes telpā atbilstoši pasākuma scenārijam un norisei.</p> <p>Piedāvāt tehniskos risinājumus atbilstoši pasūtītāja iecerei.</p> <p>Noskaidrot pasākuma mērķauditoriju.</p>	<p><u>Priekšstata līmenis</u></p> <p>Multimediju dizaina pamati. Multimediju darbības pamatprincipi.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Informācijas analizēšanas pamatprincipi. Nozares tehnoloģiju un to pielietojuma attīstības tendences.</p>	<p>Spēja noskaidrot doto darba uzdevumu un tā specifiku.</p> <p align="right">4. LKI</p>	
4.2.	Izvērtēt vidi atbilstoši darba uzdevumam.	<p>Izvērtēt vides specifiku veiksmīgai darba uzdevuma izpildei.</p> <p>Noskaidrot pasākuma vietas plānojumu un parametrus.</p> <p>Apzināt pasākuma vietas akustiku.</p> <p>Apzināt skaņdarba žanra īpatnības atbilstoši darba uzdevumam.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Mūzikas žanru veidi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Telpas platības aprēķināšana. Telpas akustikas noteikšanas metodes.</p>	<p>Spēja izvērtēt vidi un skaņdarba žanra īpatnības, nodrošinot darba uzdevumu izpildi.</p> <p align="right">4. LKI</p>	
4.3.	Plānot skaņu tehnikas resursus.	<p>Apzināt nepieciešamos skaņu tehnikas resursus atbilstoši darba uzdevumam.</p> <p>Aprēķināt nepieciešamo skaņu tehnikas vienību skaitu.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Audio sistēmu kompetentu savietojumu specifiskā sastādīšana.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Skaņu tehnikas veidi un to pielietojums. Skaņu tehnikas, to vienību un citu tehnisko resursu plānošana un skaita aprēķināšana.</p>	<p>Spēja plānot nepieciešamos skaņu tehnikas resursus.</p> <p align="right">4. LKI</p>	

4.4.	Izvērtēt ar darba uzdevuma izpildi saistītos riskus.	Izvērtēt iespējamus ar darba uzdevuma izpildi saistītos tehnoloģiskos, vides, sociālos un juridiskos riskus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Risku veidi un to novērtēšanas principi. Iespējamo risku novēršanas metodes.	Spēja izvērtēt ar darba procesiem saistītos riskus un iespēju robežās novērst radušos riskus.	4. LKI
		Novērst radušos riskus.			
4.5.	Noskaidrot pieejamo elektrisko jaudu.	Sazināties ar objekta atbildīgo personu par pieejamo elektrotīkla jaudu pasākuma vietā.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Elektriskie lielumi un to mērvienības. Elektrības pieslēguma veidi. Ar elektrību saistītie tehniskie apzīmējumi. Mērierīces sprieguma noteikšanai. Elektro mērierīču veidi un darbības principi.	Spēja noskaidrot objektā pieejamo elektrisko jaudu.	4. LKI
		Lietot mērierīces sprieguma noteikšanai.			
4.6.	Sagatavot skaņu tehniku un nepieciešamās palīgierīces, papildaprīkojumu darbam.	Izvēlēties piemērotāko skaņu tehniku atbilstoši darba uzdevumam.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Mehānikas principu pielietošana darbā ar skaņu tehniku. <u>Lietošanas līmenī:</u> Kinētika. Skaņu tehnikas palīgierīču veidi un to pielietojums.	Spēja nokomplektēt skaņu tehniku atbilstoši darba uzdevumam un pārbaudīt to gatavību darbam.	4. LKI
		Apzināt nepieciešamās palīgierīces un papildaprīkojumu.			
		Sagatavot skaņu tehnikas palīgierīces un papildaprīkojumu.			
4.7.	Pārbaudīt skaņu tehnikas gatavību darbam.	Novērtēt skaņu iekārtu tehnisko stāvokli.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Skaņu tehnikas defektu novēršanas metodes. Skaņu iekārtu darbības pamatprincipi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Skaņu iekārtu tehniskā stāvokļa novērtēšanas paņēmieni. Bateriju/akumulatoru derīguma pārbaudes metodes.		
		Novērst skaņu tehnikas defektus iespēju robežās.			
		Pārbaudīt bateriju/akumulatoru gatavību darbam.			
4.8.	Sagatavot skaņu tehniku transportēšanai.	Salikt skaņu tehniku transportēšanai.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Statika. Dinamika. Kinematika.	Spēja sagatavot un vadīt skaņu tehnikas transportēšanas procesu.	4. LKI
		Izvēlēties piemērotāko transportēšanas veidu.			

		Nostiprināt skaņu tehniku drošai transportēšanai.	Loģistikas pamatprincipi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Kravu nostiprināšanas principi. Skaņu iekārtu tehniskā stāvokļa pārbaudīšanas metodes.		
		Veikt skaņu tehnikas montāžu un demontāžu transportēšanai.			
4.9.	Pārliecināties par skaņu tehnikas nogādāšanu un gatavību darbam pēc transportēšanas.	Ievērot drošu skaņu tehnikas transportēšanu.			
		Pārbaudīt skaņu iekārtu tehnisko stāvokli pēc transportēšanas.			
		Novērst iespējamus tehniskos defektus pēc transportēšanas savas kompetences ietvaros.			
4.10.	Nodrošināt skaņu pults saslēgšanu ar skaņas avotiem.	Izvēlēties skaņu tehnikai atbilstošu elektropieslēgumu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Elektriskās jaudas aprēķināšanas principi. Elektrosaslēgumu veidi. Skaņu pults saslēguma pamatprincipi. Skaņas avoti un to veidi.	Spēja izvēlēties atbilstošāko elektrosaslēgumu skaņu tehnikai.	4. LKI
		Aprēķināt jaudu drošam elektrosaslēgumam.			
		Pieslēgt atbilstošās jaudas elektrokabeļus elektrotīklam.		Spēja izveidot atbilstošus skaņu tehnikas savstarpējos saslēgumus.	4. LKI
		Saslēgt skaņu pulti ar skaņas pastiprinošām iekārtām.			
		Saslēgt skaņu pulti ar mikrofoniem, instrumentiem u.c.			
4.11.	Nodrošināt atbilstošus mikrofonus darba uzdevuma izpildei.	Izvēlēties mikrofonu veidus atbilstoši pasākuma scenārijam un norisei.	<u>Priekštata līmenī:</u> Pasākumu scenārija veidošanas pamatprincipi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Mikrofonu veidi un to pielietojums. Mikrofonu izvietošanas principi.	Spēja nodrošināt mikrofonus darba uzdevuma izpildei, tos atbilstoši izvietojot un uzstādot atbilstoši scenārijam.	4. LKI
		Izvietot izvēlētos mikrofonus pasākuma vietā.			
		Uzstādīt un pārbaudīt radio mikrofonu sistēmu frekvences (raidītājam un uztvērējam).			

		Pārbaudīt mikrofonu sagatavotību darbam.			
4.12.	Izvietot skandas un skaņas kontroles monitorus atbilstoši iecerei un darba uzdevumam.	Izvēlēties skandu izvietojuma vietu pasākuma vietā atbilstoši darba uzdevumam. Izvēlēties skaņas monitoru izvietojuma vietu atbilstoši scenogrāfijai. Pārbaudīt skandu kopējo skaņojumu, iekštelpas un ārtelpas akustiku.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Skaņas fizikālās īpašības. Scenogrāfijas pamati. Skandu veidi un to darbības principi. Iekštelpas un ārtelpas akustisko parametru mērīšana. Iekštelpas un ārtelpas akustika un akustiskās sistēmas. Cilvēka dzirdes īpatnības.	Spēja izvietot skandas un skaņas kontroles monitorus atbilstoši darba uzdevumam.	4. LKI
4.13.	Izmantot nepieciešamās papildierīces un papildaprīkojumu.	Lietot skaņas sadalītāju pēc vajadzības. Lietot ierakstu aparatūras. Lietot frekvenču joslu regulatoru. Pārbaudīt ieraksta ierīču gatavību darbam.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Svārstību frekvence (Hz-hercs).	Spēja izmantot nepieciešamās papildierīces un papildaprīkojumu darba uzdevuma izpildes gaitā.	4. LKI
4.14.	Sagatavot skaņu pulti darba uzdevuma uzsākšanai.	Izvēlēties skaņu pulti atbilstoši darba uzdevumam. Sagatavot skaņu pulti un tās uzstādījumus atbilstoši darba uzdevumam. Programmēt skaņu pulti, nepieciešamības gadījumā. Pārbaudīt skaņu pults gatavību darbam. Pārbaudīt skaņas līmeni un kvalitāti. Racionāli izmantot skaņu pults iespējas.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Skaņu pults programmēšanas pamatprincipi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Skaņu pultis, to veidi un pielietojums. Biežāk lietojamie vadu saslēgumu veidi.	Spēja izmantot skaņu pults iespējas atbilstoši darba uzdevumam.	5. LKI
4.15.	Lietot skaņu ierakstam paredzētās iekārtas.	Izvēlēties dotajam uzdevumam atbilstošas skaņu ieraksta ierīces. Izvērtēt skaņu ieraksta fizikālās īpašības.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Skaņas režija. <u>Lietošanas līmenī:</u>	Spēja izvēlēties un izmantot nepieciešamo skaņu tehniku atbilstoši darba uzdevumam.	4. LKI

		Novērtēt skaņu iekārtu tehniskās iespējas.	Skaņu iekārtu tehniskās iespējas. Skaņu ieraksta iekārtu veidi un darbības principi. Skaņu ieraksta palīgierīces. Skaņu ieraksta pamatprincipi.			
		Lietot piemērotāko mikrofonu atbilstoši dotajam uzdevumam.				
		Noteikt informācijas nesēju un akumulatoru atbilstību darba uzdevumam.				
		Pārbaudīt skaņu ieraksta iekārtu gatavību un atbilstību dotajam uzdevumam.				
4.16.	Lietot atskaņošanas procesam paredzētās ierīces.	Izvēlēties dotajam uzdevumam atbilstošāko atskaņošanas ierīci un veidu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Datu nesēju veidi un to pielietojums. Atskaņošanas ierīču veidi.			
		Izmantot ārējos datu nesējus.				
4.17.	Lietot apskaņošanai paredzētās ierīces.	Izvēlēties dotajam uzdevumam atbilstošākās apskaņošanas ierīces.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Apskaņošanas ierīču darbības principi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Skandas, to veidi un pielietojums. Apskaņošanas pamatprincipi.			
		Izvietot apskaņošanas ierīces atbilstoši vides akustiskajām īpatnībām.				
4.18.	Veikt nepieciešamās skaņu regulācijas muzikāli - mākslinieciski augstvērtīgam kopējam skaņējumam.	Racionāli izmantot skaņu pulsts dotās iespējas.	<u>Priekšstata līmenis</u> Mūzikas stili. Mūzikas termini. <u>Izpratnes līmenī:</u> Skaņu partitūras izveides principi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi.	Spēja veikt skaņas regulāciju, lai nodrošinātu mākslinieciski augstvērtīgu skaņējumam.	5. LKI	
		Ar elektroniskiem līdzekļiem sabalansēt akustisko skaņējumam, saglabājot māksliniecisko ieceri.				
		Emocionāli un intelektuāli iedziļināties muzikālā darba tematikā.				
		Radoši pielietot mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus.			Spēja pielietot skaņas partitūru atbilstoši darba uzdevumam.	5. LKI
		Pielietot skaņas partitūru.				
		Nepieciešamības gadījumā izveidot augstvērtīgu skaņas partitūru atbilstoši				

		darba uzdevumam.			
4.19.	Kontrolēt skaņu ieraksta kvalitāti.	Lietot skaņu ieraksta kontrolei paredzētās ierīces.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Skaņu ieraksta kontroles iekārtu veidi un pielietošana. Skaņas mērvienības. Skaņu trokšņu slāpēšanas ierīču veidi. Frekvences saskaņošanas pamatprincipi.	Spēja atpazīt un novērst skaņas kvalitātes defektus.	5. LKI
		Kontrolēt skaņas tīrību.			
		Saskaņot frekvences starp uztvērēju un raidītāju.			
		Kontrolēt radio frekvences.			
		Lietot skaņas trokšņu slāpēšanas ierīces.			
4.20.	Kontrolēt bezvadu mikroфона raidītāja un uztvērēja jūtības līmeņus.	Izvērtēt skaņu ieraksta iekārtu specifiku.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Skaņu ieraksta iekārtu specifika. Bezvadu mikrofonu darbības principi.		
		Pārbaudīt bezvadu mikroфона raidītāja un uztvērēja iestatījumus.			
4.21.	Veikt izmantojamā skaņu ieraksta materiāla atlasi.	Analizēt skaņu ieraksta materiālus atbilstoši dotajam darba uzdevumam.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Skaņu ieraksta materiāla atlases principi.	Spēja veikt izmantojamā skaņu ieraksta materiāla atlasi atbilstoši darba uzdevumam.	4. LKI
		Atlasīt skaņu ieraksta materiālus atbilstoši dotajam darba uzdevumam.			
		Izvērtēt estētisko un māksliniecisko skaņu ieraksta kvalitāti.			
4.22.	Sagatavot skaņu ieraksta materiālus apstrādei.	Izmantot datu nesējus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Ārējie datu nesēju veidi.	Spēja apstrādāt skaņu ieraksta materiālus.	4. LKI
		Pārnest datus no dažādiem datu nesējiem uz montāžas iekārtu.			
4.23.	Apstrādāt skaņas kvalitāti un tās līmeni.	Analizēt skaņas kvalitāti, izmantojot nepieciešamās skaņu apstrādes datorprogrammas.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Skaņas apstrādes pamatlikumi. Skaņas apstrādes datorprogrammas. Skaņas režijas pamatprincipi. Digitālās apstrādes tehnoloģijas. Skaņas ieraksta, montāžas un saglabāšanas formāti.	Spēja apstrādāt skaņas kvalitāti, pielietojot skaņas apstrādes datorprogrammas.	5. LKI
		Izmantot nepieciešamos skaņas regulēšanas veidus atbilstoši darba uzdevumam.			

		Sabalansēt skaņas līmeņus starp dažādiem skaņas avotiem.	Skaņas regulēšanas veidi. Skaņu signālu rediģēšanas, signāla miksēšanas un māsterēšanas datorprogrammas. Skaņu ierakstu noformēšana. Skaņas regulēšanas veidi.		
4.24.	Sagatavot audio failu darba uzsākšanai.	Ievērot audio faila saglabāšanas standartus atbilstoši darba uzdevumam. Saglabāt audio failu darba uzsākšanai un turpmākai izmantošanai.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Audio faila formāti un to standarti. Audio failu saglabāšanas standarti.	Spēja sagatavot audio failu darba uzsākšanai, ievērojot audio faila saglabāšanas standartus.	4. LKI

**5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
VISPĀRĒJĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)
5.1.	Ievērot darba aizsardzības noteikumus.	<p>Iekārtot pasākuma vietu atbilstoši darba drošības prasībām.</p> <p>Nostiprināt elektrības vadus drošai darba videi.</p> <p>Veikt preventīvos pasākumus trokšņu novēršanai.</p> <p>Ievērot uz drošības zīmes un signālus.</p> <p>Lietot atbilstošos individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus.</p> <p>Sniegt pirmo palīdzību.</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Skaņas izolācijas veidi. Darba aizsardzības noteikumi. Objekta evakuācijas plāns. Darba drošības noteikumi. Individuālie un kolektīvie darba aizsardzības līdzekļi. Drošības zīmes un signāli. Pirmās palīdzības ABC. Fizikas pamatlikumi darbā ar skaņu tehniku.</p>	<p>Spēja ievērot darba aizsardzības noteikumus un lietot atbilstošus darba aizsardzības līdzekļus, kā arī nepieciešamības gadījumā sniegt pirmo palīdzību.</p> <p align="right">4. LKI</p>
5.2.	Ievērot ugunsdrošības noteikumus.	<p>Izvērtēt ugunsdrošības riskus.</p> <p>Rīkoties ugunsgrēka gadījumā atbilstoši instrukcijai un evakuācijas plānam.</p> <p>Izmantot ugunsdzēsības līdzekļus.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Avārijas un pirmsavārijas situācijas. Apdegumi, to veidi un pakāpes.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Ugunsdrošības noteikumi. Rīcība ārkārtas situācijās. Ugunsdrošības riski. Ugunsdzēsības līdzekļi.</p>	<p>Spēja veikt darba pienākumus, ievērojot ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumus.</p> <p align="right">4. LKI</p>
5.3.	Ievērot elektrodrošības noteikumus.	<p>Ievērot brīdinājuma zīmes.</p> <p>Atbildīgi rīkoties ar elektriskām iekārtām un ierīcēm atbilstoši elektrodrošības prasībām.</p> <p>Novērtēt elektroierīci un konstatēt tās bojājumus.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Elektrības ietekme uz cilvēka ķermeni. Elektriskās strāvas iedarbības noteicošie faktori.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Elektrodrošības noteikumi. Brīdinājuma zīmes.</p>	<p align="right">4. LKI</p>

		Veikt pasākumus elektrotraumu nepieļaušanai.	Elektrotraumas un rīcība elektrotraumu gadījumos.		
5.4.	Ievērot vides aizsardzības prasības.	Lietot veselībai un videi drošus darba paņēmienus. Saudzēt apkārtējo vidi. Novērtēt vides piesārņojuma risku. Veikt pasākumus vides piesārņojuma mazināšanai. Nodrošināt darba procesā radīto atkritumu utilizāciju.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Ilgtspējīgas attīstības būtība. <u>Izpratnes līmenī:</u> Vides aizsardzības noteikumi. Vides piesārņojums. Atkritumi un to utilizācija. <u>Lietošanas līmenī:</u> Veselībai un videi droši darba paņēmieni.	Spēja veikt darba pienākumus, ievērojot vides aizsardzības prasības.	4. LKI
5.5.	Lietot valsts valodu.	Skaidri un saprotami sazināties latviešu valodā. Ievērot lietišķās komunikācijas principus latviešu valodā rakstos un mutvārdos. Lietot profesionālo terminoloģiju.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Valodas un komunikācijas daudzveidība dažādos kontekstos. Valodas stili un intonācijas iezīmes. <u>Lietošanas līmenī:</u> Valodas funkcijas. Vārdu krājums valsts valodā. Profesionālā terminoloģija valsts valodā.	Spēja sazināties mutiski un rakstiski valsts valodā, lietojot profesionālo terminoloģiju.	4. LKI
5.6.	Lietot vienu svešvalodu.	Sazināties mutiski un rakstiski vienā svešvalodā. Lietot profesionālo terminoloģiju vienā svešvalodā.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Vārdu krājums vienā svešvalodā. Svešvalodas lietojums. Profesionālā terminoloģija vienā svešvalodā. Starpkultūru mijiedarbība.	Spēja sazināties un lietot profesionālo terminoloģiju vienā svešvalodā.	4. LKI
5.7.	Lietot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas.	Lietot datoru un biroja tehniku. Sagatavot pēc parauga dokumentus, izmantojot datorprogrammas. Sazināties, izmantojot informācijas	<u>Priekšstata līmenī:</u> Normatīvie akti informācijas tehnoloģiju jomā. <u>Izpratnes līmenī:</u>	Spēja droši lietot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas darba uzdevuma veikšanai.	4. LKI

		tehnoloģijas.	Datora un biroja tehnikas darbības principi.		
		Izmantot datora lietošanas drošības programmas.	Informācijas sistēmu drošība.		
		Lietot informācijas datu nesējus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Datorprogrammas dokumentu sagatavošanā. Datoru drošības programmas. Darbs ar biroju tehniku.		
5.8.	Sazināties ar pasūtītāju un sadarbības partneriem.	Noskaidrot pasūtītāja vēlmes un intereses.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Žurnālistikas pamati.	Spēja saprotami un toleranti sazināties ar darba procesā iesaistītajām personām, lietojot profesionālo terminoloģiju.	4. LKI
		Izteikties skaidri un nepārprotami.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipi.		
		Ievērot profesionālo ētiku.			
		Ievērot pieklājību.			
5.9.	Sadarboties ar darba komandu un citiem dienestiem vai institūcijām.	Sadarboties ar darba komandu, citiem dienestiem un institūcijām.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Saskarsmes psiholoģija. Profesionālās saskarsmes principi. Juridisko dokumentu sagatavošanas pamatprincipi.	Spēja sadarboties ar darba procesā iesaistītajām personām.	4. LKI
		Sagatavot pakalpojuma līgumu.			
		Ievērot profesionālās saskarsmes principus.			
5.10.	Risināt konfliktsituācijas.	Noskaidrot konflikta būtību.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Konflikti un to risinājumi. Psiholoģijas pamati.	Spēja rast piemērotāko risinājumu konfliktsituāciju gadījumos un atbildīgi novērst radušos konfliktsituāciju.	4. LKI
		Rast piemērotu risinājumu.			
		Novērst radušos konfliktsituāciju.			
		Savaldīties konfliktsituācijas laikā.			
5.11.	Ievērot darba tiesisko attiecību normas.	Piemērot Darba likumu un citus normatīvos aktus, kas regulē darba tiesiskās attiecības.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Darba tiesību normas.	Spēja veikt darba uzdevumus, ievērojot darba tiesisko attiecību normas.	3. LKI
		Ievērot darba devēja un darbinieka pienākumus un tiesības.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Indivīda tiesības, pienākumi un		

		Ievērot iekšējās darba kārtības noteikumus.	atbildība. <u>Lietošanas līmenī:</u> Iekšējās darba kārtības noteikumi.		
5.12.	Ievērot Autortiesību likumu.	Saskaņot tiesības veikt skaņu ierakstu. Saskaņot audio faila izmantošanu ar autoru vai autora pārstāvjiem.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Autortiesību likums. Juridiskās pamatiemaņas.	Spēja veikt darba uzdevumus, ievērojot Autortiesību likumu.	4. LKI
5.13.	Plānot darba finanšu izmaksas.	Veikt darba izpildei nepieciešamos finanšu aprēķinus. Sastādīt tāmi. Pārskatīt sastādīto tāmi. Veikt korekcijas finanšu resursu plānojumā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Uzņēmējdarbības pamati. Finanšu aprēķinu veidi. Finanšu likumdošana.	Spēja plānot nepieciešamos finanšu resursus.	4. LKI
5.14.	Plānot darba laiku.	Izstrādāt darba laika grafiku, paredzot darba uzdevuma izpildi ar laika rezervi. Iekļauties noteiktajos termiņos. Prognozēt atsevišķu darbu laikietilpību.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Laika plānošanas principi.	Spēja patstāvīgi plānot nepieciešamo laiku darba uzdevuma izpildei.	4. LKI
5.15.	Veikt preventīvos pasākumus iespējamo risku novēršanai darba procesā.	Sagatavot skaņu tehnikas rezerves komplektu. Izmantot rezerves komplektus. Paredzēt meteoroloģisko laika apstākļu ietekmi uz skaņu tehniku. Ievērot skaņu iekārtu specifiskos ekspluatācijas nosacījumus dažādos apstākļos.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Preventīvo pasākumu nozīme. <u>Lietošanas līmenī:</u> Specifiskie skaņu iekārtu ekspluatācijas noteikumi. Skaņu tehnikas lietošanas un uzglabāšanas nosacījumi pie dažādiem laika apstākļiem.	Spēja veikt nepieciešamos pasākumus risku novēršanai.	4. LKI
5.16.	Vadīt komandas darbu.	Izveidot komandu skaņošanas darba veikšanai.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Personālvadības pamati.	Spēja organizēt darbu procesu un vadīt komandas darbu.	5. LKI

		Sekot uzdevuma izpildei.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Darba plānošana. Darba organizācijas principi. Cilvēku resursu vadība.		
		Uzņemties atbildību.			
		Izvērtēt uzdevumus un tos atbilstoši deleģēt.			
		Izprast citu iesaistīto darbinieku lomu darba procesā.			
		Novērtēt darbinieku ieguldījumu.			
5.17.	Pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.	Sekot līdzi normatīvo aktu izmaiņām u.c. aktualitātēm nozarē. Apgūt kvalifikācijas uzturēšanai un pilnveidošanai nepieciešamās zināšanas un prasmes.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Mācīšanās stratēģijas. Profesionālās karjeras izaugsme un tās nozīme. <u>Lietošanas līmenī:</u> Nozares informācijas avoti. Nozares informācijas analīze un nepieciešamo vai aktualizējamo zināšanu un prasmju noteikšana. Mācību un karjeras plānošana.	Spēja noteikt un izvērtēt profesionālo pienākumu veikšanā nepieciešamās zināšanas un prasmes, pastāvīgi uzturēt un pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.	4. LKI

Vispārīga informācija	
Profesijas standarta iesniedzējs	<p>Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība.</p> <p>Profesijas standarta izstrādes darba grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dace Laizāne – eksperte, Rīgas Mākslas un mediju tehnikums, Mediju mākslas nodaļas vadītāja, direktora vietniece; - Gvido Zilūzis – eksperts, Valsts SIA "Latvijas Televīzija", Satura ražošanas daļas direktors; - Uldis Salenieks – eksperts, Valsts SIA "Latvijas Televīzija", skaņu režisors; - Laila Birģele – eksperte, Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātris, elektroapgāsmes un skaņu inženiere; - Uldis GreTERS – eksperts, "POPCORNFILM", gaismošanas un skaņu operators; - Aldis Misēvičs – moderators, Latvijas Kultūras darbinieku arodbiedrību federācijas priekšsēdētājs; - Inese Fedulova – moderatora asistente, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība. <p>Metodiskais atbalsts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dace Vīgante – Valsts izglītības satura centrs, projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai", vecākā eksperte satura izstrādes jautājumos.
Profesijas standarta ekspertu darba grupa	<ul style="list-style-type: none"> - Ilze Kupča, Kultūras ministrija, Latvijas Nacionālā kultūras centra Vizuālās mākslas izglītības eksperte; - Dzintra Purviņa, Kultūras ministrija, Radošo industriju nodaļas referente, Latvijas Dizaina padomes locekle; - Ivars Upmalis, Drukas un mediju tehnoloģiju nozares ekspertu padome, Latvijas Poligrāfijas uzņēmumu asociācija, SIA "LabiInk" valdes priekšsēdētājs; - Alise Maskaļova, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības profesiju standartu izstrādes projekta vadītāja; - Irēna Ansava, Profesionālās izglītības biedrība, izstāžu zāles Arsenāls Vizuālās komunikācijas speciāliste, Ogres tehnikuma pedagoģe; - Ilga Bidzāne, VISC Profesionālās izglītības departamenta Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente.
Profesijas standarta NEP atzinums	Nozares ekspertu padome nav izveidota.
Profesijas standarta saskaņošana PINTSA	<i>Datums. Aizpilda VISC.</i>
Profesijas standarta iepriekš saskaņotās redakcijas	<i>Datums. Aizpilda VISC.</i>